

да запази мира въ Македония. Намирамъ обаче, че пътя, по който нашето правителство върви, не е най-правия.

Тръбва всъки отъ насъ да си зададе въпросъ: отъ що произлизатъ революционните движения? И тогава да се пита: какъ се отстраними? До като Македония беше въ сръдата на Турската империя, затворена отъ всъкадъ отъ свѣтлината на европейския свободенъ животъ, можеше да се прѣнася отъ населението турското робство съ по-малко ропотъ, още повече, че и икономическото положение на държавата не беше тогава така ужасно, както е днесъ. Щомъ се освободи България, работитѣ се измѣниха коренно. Турцитѣ увеличиха неволитѣ на Македонските и Одринските българи, защото считаха Българския народъ като главенъ виновникъ за нещастията на Османската империя въ последната война. Притесняваните българи бѣгаха въ Княжеството. Сигурността на живота, на имота, на честта въ свободна България дѣйсвуваха и дѣйствуваха най-силно на Македонските българи. Училищата дадоха развити младежи, които немогатъ да понесатъ ония понижения на човѣшкото достойнство, на които е изложена раята въ Турско. Питамъ азъ: може ли оня учителъ, на когото жената е обезчестена, да биде въръченъ подданикъ на Султана? Могатъ ли ония бащи въ Горна Джумая и въ Куманово и на много още място, на които дѣцата сѫ изнасилены по най-звѣрски начинъ, да бѫдатъ доволни отъ турския режимъ? Могатъ ли ония, които сѫ оптѣнявани отъ разбойници да не съчувствуватъ на разпалените глави, които имъ проповѣдватъ, че съ кръвъ ще се спечели свободата? Могатъ ли Кумановци, Велешани, Прилепци и Щипяни да гледатъ още равнодушно, когато врагъ се вкарва между тѣхъ въ лицето на тѣхъ братъ сърбинъ, да ги раздѣли, да ги ослаби, да развали тѣхната общинска сила, единичка, на която почива тѣхната надежда въ бѫдеще?

Обвиняватъ Българската църква, че не могла да усмирява духоветѣ. Това обвинение е безумно. Когато Църквата имаше авторитетъ, тя можеше да посрѣдсвува между властта и народа. Сега Турското правителство убива тоя авторитетъ. Духовенството нѣма сила да пази народа отъ грабежи, отъ убийства и отъ обезчестявания, затова то не може да дѣйствува на тоя народъ и да иска. Духовенството само е гонено и убивано безнаказано и То е безсилно въ страната.

Лошото положение въ Македония е принудило грамадна маса македонци да бѣгатъ въ България. По мои изчисления, направени отъ последните статистики, въ Княжество България има 60000 македонци, заселени окончателно и най-малко 30000 души временно живущи. Всичкиятъ този народъ неможе да забрави злочинствата въ татковината си. Македонците въ България всъки денъ четатъ за убийства, грабежи и безчестия, вършени върху тѣхни роднини и познати. Възможно ли е те да мируватъ въ България? Може Българското правителство да употребява каквото ще усилия да държи въ миръ тая беспокойна емиграция, но пай-сетнѣ то ще я испусне изъ рѣцѣ сп. Цѣля български народъ ѝ сѫчувствува и тя е силна.